

Prof. J. Nathans

Het MAB vóór 50 jaar

september 1934

De vraag of de accountant van een concern verplicht is het controleplan op te maken voor de buitenlandse collega, die een dochteronderneming controleert of althans diens controleplan heeft te beoordelen is jarenlang een brandend vraagstuk; in het septembernummer wordt verslag gedaan van een zeer druk bezochte bijeenkomst van de Zuid-Hollandsche Club van Accountants alwaar R. A. Dijker en Abraham Mey hierover in debat gingen. De directe aanleiding daartoe was de behandeling van een examenvraagstuk door Mey, welke destijds in het MAB was gepubliceerd. De debaters zullen elkaar niets toegeven. Het verslag wordt ook de volgende maand nog voortgezet. Met betrekking tot de theoretische grondslagen van het accountantsberoep waren zowel Dijker als Mey, in later jaren beide hooggeleerd, mannen van gezag en al zullen de (betrekkelijk gering in aantal zijnde) concernaccountants van die tijd wel hun opvattingen hebben kunnen motiveren, voor de student was het maar een uiterst netelige kwestie.

Drs. W. P. den Turk bespreekt naar aanleiding van een examenvraagstuk het maken van instructies voor personeel. Hij wijst erop dat ook een administratieve instructie in de eerste plaats een juridisch stuk is, in zekere zin een onderdeel van de arbeidsovereenkomst. In de juridieke sfeer geldt altijd de duidelijkheid als een afdoende verontschuldiging voor uitvoerigheid, ja zelfs voor langdradigheid. In vijftig jaar tijds heeft het artikel nog niets van zijn belang ingeboet.

R. W. Starreveld, de nieuwe redacteur, schrijft als zodanig zijn eerste artikel. Het heeft betrekking op de dagelijkse methode van boekhouden in verband met de dusgenaamde doorschrijfmethode. Het artikel is in kritische geest geschreven en mijns inziens wel erg negatief van aard. Dat weet Starreveld natuurlijk ook wel getuige zijn tussenopmerking ergens in het artikel: 'N.B. Dit zou natuurlijk gemakkelijk te verhelpen zijn. Ik geef echter opzettelijk een beeld van de toestand zooals men dien in de praktijk aantreft'.

Starreveld brengt verslag uit van de achtste 'Internationale Büro Ausstellung' welke deze maand te Berlijn werd gehouden. In een tiental punten geeft hij kort en bondig de belangrijkste ontwikkelingstendensen aan. Zo worden de verschillen (ik denk dat hij bedoelde wat de praktische hanteer-

baarheid betreft) tussen boekhoudmachines uit de familie der schrijfmachines en die uit de familie der telmachines steeds kleiner; er komen ook steeds meer machines die tegelijkertijd schrijven en rekenen. Welk een keur van nostalgische namen, wie kent in de huidige tijd, waarin zelfs de naam van Hollerith verbleekt is, nog namen als Power, Synchro-Madas, Whales en Astra. Toch waren dat allemaal springlevende namen die voor apparaten en methoden stonden die gekend moesten worden en waaruit bij toepassingen diende te worden gekozen en geadviseerd.

Minder vreeswekkend maar zeer belangrijk was de introductie naast de horizontale zichtbare kaartsystemen van tal van zichtbare verticale kaartsystemen. Ormig kwam op de markt met wat wij thans wel een nat reproductiesysteem zouden noemen, toe te passen voor vel- en regeldrukmachines. Hoeveel accountants zullen sindsdien hun rapporten met behulp van dergelijke apparatuur vermenigvuldigd hebben? De lichtpaarse, ietwat poezelige letters kwam men overal tegen; erg bij de tijd zijnde collega's gebruikten zelfs fletsrode letters voor aanduiding van negatieve posten.

Het boek van S. Kleerekoper, *Bedrijfseconomie*, wordt door G. L. Groeneveld uitvoerig besproken. Hoewel hij op bepaalde punten bepaald ernstige bezwaren tegen het boek heeft, dit te meer omdat het zich als een leerboek presenteerde, aarzelt hij niet het ongetwijfeld meest belangrijke werk dat in de Nederlandse en voor een deel buitenlandse literatuur over de bedrijfseconomie in het algemeen is geschreven, te noemen. Is het boek nu een inleiding of een leerboek? Groeneveld ziet het meer als een verzameling hoofdstukken uit de bedrijfseconomie, een aantal fragmenten die naar de persoonlijke voorkeur van de schrijver zijn gebundeld. Dat zij zo, maar niemand die iets met bedrijfseconomie van doen heeft mag het onbestudeerd terzijde laten liggen. Veel lof derhalve en wat de kritiek betreft, schrijft Groeneveld dat deze de lezer toch niet zou afschrikken. Bovendien kan hij zich troosten met de opmerking dat ook hier weer blijkt, dat in ons vak de gekritiseerde dikwijls boven zijn critici staat. Ook dát staat in Kleerekoper (op pagina 123), die dus wist welke schoen hij zou kunnen aantrekken, indien hij hem passen zou.